

Lú Chip-sū Gō· Gân-sī Kà-lêng, Chiu Tân-sī Gék-hōng.

(d) Ú siat Chheng-liân-hōe, Chú-jit-oh, lù-ti-hóng. Iù-ti-hóng gín-ná 43 miâ, Chú-jit-oh seng-tó 85 miâ, Kau-oân 17 miâ. Ú teh kè-ké beh chhián bók-su. (*Tân Su-chhong pò*).

9. Lâu-pi Kàu-hōe

(a) Gō· goéh 28 hō, téng-po· ū kiâñ sé-lé hō· chit ê tōa-lâng kap 8 ê siáu-jí. Ú kóng Lí Tek-bō· Sian-siñ koh chò in ê Tiúñ-ló.

(b) Tâng-jit ê-po· ū siú Sèng-chhan, pôe-chhan-chia 48 miâ, hiàn-kim Y4.00, chò Phêñ-ô· Soan-tô-hōe ê lô-êng.

Chit lé-pái téng-po· chhut-sék 130 miâ, ê-po· 110 miâ.

(c) Kū-nî chhut 240 kho· ê sin-kim, kí-û Ko Tiong hû-tam, kin-nî iû-goân chiàu-kû. Nâ-sí chit pang Ko Tiong gí-tiâ, "nâ bô chhut kàu chhòe-te 336 kho· ê giáh, chiû beh chhú-siau tông-hōe ê chu-keh." Phí-jin êng chit ê bûn-tê kap in chham-siâng, tai-ke thiañ-liáu m̄-goân hō· Tiong-hōe chhú-siau, chhát-lát tê-iân kàu 336 kho· khah ke. In iá u tê 100 gôa kho· siu-lí pâi-tûg. (*Tân Su-chhong pò*).

10. O-liêng Kàu-hōe

Pún kàu-hōe ú 6 miâ oát-liâm kû-nî choân-pún ê Chú-jit Sìn-liêng, kí-tiong 5 miâ sió-khoa téng-tâñ. It-miâ lûñ-sí Siù-giôk, siâng sè-hàn 11 hōe, lóng bô chhò-gô· Sèng-keng kóng, "Tâi-seng--ê, beh chò lô·bóe; lô·bóe--ê, beh chò tâi-seng," chin-chiàñ ú-iáñ. (*Gō· Chú-chhiong pò*).

Song-hí-sû

Song-sû

Saⁿ goéh 17 hō, siók Lí-káng Kàu-hōe Ú Bân-thoân, hióng-siû 64 hōe.

Sì goéh 30 hō, siók Lí-káng Kàu-hōe Siau-sí Kam (Lâu Bô-chheng Sian-se-niû), hióng-siû 76 hōe.

Hí-sû

Sì goéh 28 hō, siók Lí-káng Kàu-hōe Tân Hui-hûn, chhôa Lí-káng chí-môe Ñg-sí Kùi-eng.

Kín-kò

Tiô Thian-chû Sian-sí hit phiⁿ "Kau-thong ê Hoat-tát." Pún-goéh in-üi chhóa-bin ê koan-hê, aü-goéh beh koh chiap-sða.

TÂI-LÂM TIONG-HÔE

Ki-tok-kàu Bûn-bêng Sú-koan

(Lím Bô-seng)

(*Chiap téng-koan 8 bin*)

Chiàu chhin - chhiúñ téng-châm só thiah-bêng, lûn tûi Ki-tok-kàu ê iñ-pang thoân-tô só hoat-seⁿ chióng-chióng ê bûn-hòa-tek chiap-chhiok thang hun chò nñg khoán : Thâu-chit khoán, chiû-sí sêng-siû Ki-tok-kàu bûn-bêng ê kok sí bôe khai-hòa ê kok ; chhin-chhiúñ kó-chá Au-lô-pa-chiu pak-pêng hiah ê kok, á-sí hiän-sí A-hui-lí-ka hiah ê chéng-chhòk. Chit chit-khoán bô lûn sí in ê hong-siôk, sîp-koan, tô-tek, giân-gú, chèng-tí, it - chhè sí kap Ki-tok-kàu tông-hòa, kàu bô lâu chit-tiám-á in só ū kû-lái ê hûn-jiah. Tê-jí khoán, sí kap chit ê tûi-siong-hoán, chiû-sí iáu-bôe sêng-siû Ki-tok-kàu bûn-bêng í-chêng, í-keng oân-choân ú in kû-lái put-chí chìn-pô· ê bûn-hòa ê kok ; chhin-chhiúñ Tang-pêng ê In-tô·, Tiong-kok, Jít-pún, Tiâu-sian chiah ê kok. Tûi chit ê tê-jí khoán só hoat-seng ê bûn-hòa-tek chiap-chhiok (cultural contact), che sí góa tî pún-bûn só· ài lûn ê iàu-tiám.

Chit ê bûn-hòa-tek chiap-chhiok só· hoat-seng chióng-chióng ê hiän-siöng, thang bun-chò kúi-nâ hong-biän lái koan-chhat :—

1. Chong-kàu-chiúñ ê hong-biän.
  2. Tô-tek-chiúñ ê hong-biän.
  3. Hák-bûn-chiúñ ê hong-biän.
  4. Chèng-tí, keng-chhè-chiúñ ê hong-biän.
  5. Hong-siôk, sîp-koan-chiúñ ê hong-biän.
  1. Chong-kàu-chiúñ ê hong-biän.
- Chhin-chhiúñ góa chêng só· kóng, Ki-tok-kàu ê iñ-pang thoân-tô sí sún-choân üi-tiöh "Lín tiöh khì phó-thiñ-ê thoân hok-im," chit-kù ôe lâi phah khí-thâu-ê;

bián kóng, i ê tōng-ki sī sūn-chūi ūi-tiōh chong-kàu-chiūⁿ lái hoat-chhut--ê. Só-i chong-kàu-chiūⁿ chit hong-biān iā sī lán ê būn-tê ê tionsg-sim-tiám. Chóng-sī góa tī chia ài kóng chit kù : chiū-sī, góa sī chhián-hák kóaⁿ-būn, góa tī chia só beh gī-lūn á-sī ín-chèng chū-jián hān-tiāⁿ tī góa pēng-sò só chhim-chai ê Tionsg-kok, Jit-pún lái théh chhái-liāu; bē thang khui-khoah kàu Iñ-tō á-sī Lām-iūⁿ chiah ê só-chāi; che kхиok-si chin ūi-hām ê sū. Taⁿ tui Ki-tok-kàu thoân-jíp Tang-pêng kok i-lái, tui chong-kàu-chiūⁿ lái khòaⁿ, ū seⁿ-chhut sím-mih Tang-iúⁿ ê būn-hòa-tek ê kiat-kó?

Tē-it, chiū-sī hō Tang-iúⁿ ê tui Sín ê koan-liám ū tōa-tōa ê piàn-hòa. Tang-iúⁿ chū-lái só sìn ê chong-kàu khah chē sī “To-sín-kàu”. Iñ-tō ê Pôlô-būn sī “Hoàn-sín-kàu.” Püt-kàu ê siáu-séng, iā-sī To-sín-kàu. Tionsg-kok ê “Tō-kàu”, Jit-pún ê “Kō-sín-tō”, iā-sī siók tī To-sín-kàu. Lūn Jū-kàu sī chong-kàu á mī-sī, kхиok ū chē-chē hāng ê gī-lūn. Chóng-sī chjau góa khòaⁿ, kī-jián ū chè-sū, biō-ú, sín-ūi, chò chong-kàu ê cbít-chióng lái khòaⁿ iā-sī bō hōng. Lūn Jū-kàu ê tionsg-sim goân-lái sī “kèng Thian” ê su-siúⁿ; chò “It-sín-kàu” lái khòaⁿ, iā ê éng-tit. Chóng-sī Jū-kàu tū-khì hók-sái “Thian” i-góa, iú-goân ū hók-sái “Hō-thó”, “Siā-chek ê Sín”, i-kip tui pō-in hoán-pún ê i-gi lái kèng-hōng ū kong-lō tī kók-ka, á-sī būn-chhök ê chó-sian. Che iā thang chò chit khoán ê “To-sín-kàu” lái khòaⁿ. Só-i thang chai Tang-iúⁿ chiah ê chióng-chióng ê chong-kàu kap Ki-tok-kàu ê sín-koan ū tōa-tōa bō saⁿ-tāng tī teh. Bók-koài “góa i-góa mī-thang ū pát ê Siong-tè.” Chit ê Ki-tok-kàu chit-é jip-lái, Tang-iúⁿ láng tui Sín ê koan-liám khí chit ê tōa kek-bēng. M-nā sī Sín ê siáu-giáh bō saⁿ-tāng nā-tiāⁿ, chiū Sín ê pún-chit iā tōa-tōa piän-ōaⁿ. Goân-lái Tang-pêng láng só hók-sái ê sín-bēng kap kó-chá Hi-lí-ní láng só teh bók-sái ê tāi-tōng siáu-iⁿ. Chóng

kóng chit kù, Tang-pêng láng só hók-sái ê sín-bēng sī siók tī láng ê khoán ê sín-bēng; sī sióng-tùi-tek ê sín-bēng; sī ū tēk-sù-sèng ê sín-bēng. Tang-pêng ê sín-bēng ū hun-giáp. Ú-ê sī koán-lí chit tē-hng ê im-iōng, sióng-siān hoát-ok. Ú-ê sī chiáng-koán chit só-chāi ê chū-jián hiān-siōng, hok-siān hō-im. Ú-ê sī chò kiāⁿ chhün láng ê pō-hō-chiá; ū-ê sī chò choh-sit láng ê siú-hō-sín. Ú-ê ê ui-lêng sī hān-tiāⁿ tī chit-chong, chit-chhök ê tionsg-kan; ū-ê ê hián-sèng sī kīn-kīn tui chit ê kok-ka, chit ê bīn-chhök chiah ū kong-hāu. Sím-chi iā ū choan-būn teh koán-lí seⁿ-kiāⁿ, i-piⁿ, pō-hō poakh-kiáu láng, chiau-kò thit-thō-keng téng-téng. Che bēng-bēng kap lán só sìn ê Ki-tok-kàu ê Sín ê choát-tui, phó-piän tōa-tōa bō saⁿ-tāng. Ki-tok-kàu ê Sín mī-nā sī ū sióng-siān hoát-ok ê chèng-gī, iā ū kiù-lêng siók-chhōe ê ài-chéng. Tang-iúⁿ ê sín, sī sín-jin tui-lip; Ki-tok-kàu ê Sín sī Sín-jin saⁿ-chhin. Che sī Ki-tok-kàu ê Sín-koan tui Tang-iúⁿ chiah ê kū būn-hòa kok só kòng-hiān ê chit ê tē-it tiōng-iàu ê tiám.

(Thāi-siòk).

Kín-kò

Lím Bō-seng Sian-siⁿ ê “Chong-kàu Sim-lí-hák Káng-chō”, chit goéh jít thêng-chhái, áu-goéh beh koh chiaap.

Lâm Tionsg Kàu-hōe Cháp-koan

(1) *Ka-lí Kàu-hōe*: Tē 1 tāi ê bók-su Liāu Tit Sian-siⁿ sī-chit liáu; tī 1928 nī ū phèng-chhiáⁿ Tân Khêng-iāu Bók-su. Kàu taⁿ ū 6 nī kú. Hōe-iú ê chhù saⁿ-lī chin hñg, oh sún-sī. Ták lé-pài pēng-kin óa pah 7, 8 láng teh lé-pài. Hiān-chhái teh chhün-pí bō kú beh khí sin pài-tñg. Bók-su kin-ní khah ê thang choan-bū chò kang tī pún-hōe. Kíu Chú chiok-hok.

(2) *Téng Tionsg-chiu*: Tiuⁿ Chheng-chhün Sian-siⁿ í-keng tòa 3 nī kú tī-hia